

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ Β' ΕΚΔΟΣΗΣ

Πριν συμπληρωθούν δύο χρόνια από την πρώτη έκδοση του παρόντος βιβλίου έγινε αναγκαία μια αναθεωρημένη επανέκδοση. Η ανταπόκριση των μαχόμενων νομικών στο εγχείρημά μας, καθώς και η εμφάνιση εντωμεταξύ νέας νομολογίας και αρθρογραφίας για την νομοθεσία για τα ναρκωτικά, συνιστούσαν ήδη επαρκείς λόγους για την επανέκδοση. Όπως είναι ευνόητο όμως, χαρακτήρα επείγοντος στη νέα αυτή έκδοση έδωσε η θέση σε ισχύ του ν. 3459/2006 που ενέταξε σε ενιαίο «Κώδικα Νόμων για τα Ναρκωτικά» μια διάσπαρτη πλέον νομοθεσία: Τις ποινικές ρυθμίσεις που είχαν εισαχθεί στην ελληνική νομοθεσία με τα Ν.Δ. 3084/1954, 743/1970 και το ν. 1729/1987, όπως ισχύει σήμερα μετά από αλληπάλληλες τροποποιήσεις.

Η κωδικοποίηση διευκολύνει νομοτεχνικά την εφαρμογή. Επομένως μπορεί να προαγάγει τόσο την αντεγκληματική πολιτική, όσο και την ασφάλεια του δικαίου. Από την άποψη αυτή είναι ένα σημαντικό βήμα (βλ. και Λ. Κοτσαλή, Ο ν. 1729/1987 περί ναρκωτικών. Απολογισμός – προοπτικές, ΠοινΔικ 2006. 768 κ.ε.), που πραγματοποιείται είκοσι σχεδόν χρόνια μετά την έκδοση του βασικού ν. 1729/1987. Συμβολικά, εξάλλου, η κωδικοποίηση δείχνει ότι η έννομη τάξη αναβαθμίζει τη βαρύτητα και προσέχει περισσότερο τη συνοχή της σχετικής νομοθεσίας. Συγκεκριμένα, οι πολύ γνωστές ως τώρα ποινικές διατάξεις π.χ. για τη χρήση ή τις μορφές διακίνησης ναρκωτικών έχουν συγκεντρωθεί σε ενιαίο κείμενο με άλλες, που είναι λιγότερο γνωστές στην καθημερινή ποινική πράξη, αλλά οικείες σε όσους ασχολούνται με τα ζητήματα της υγείας και εξίσου κρίσιμες για τον προσδιορισμό των επιλογών της ποινικής δικαιοσύνης (π.χ. για την επιβολή θεραπευτικών μέτρων). Αυτή η συνύπαρξη και η συστηματική άρθρωση των ρυθμίσεων θα αποβεί οπωσδήποτε χρήσιμη στην ανάπτυξη της σχετικής αντεγκληματικής και κοινωνικής πολιτικής.

Ο ν. 3459/2006 ψηφίστηκε με τη διαδικασία των Κωδίκων κατά το άρθρο 76 παρ. 7 του Συντάγματος και επομένως δεν εισάγει νέες νομοθετικές ρυθμίσεις. Αυτό δεν σημαίνει όμως ότι δεν θα επηρεάσει πολύπλευρα την ερμηνεία και την εφαρμογή. Από μόνη της η συστηματική κατάταξη-αρίθμηση των διατάξεων αποκαλύπτει πολλές φορές τις βασικές αξιολογικές επιλογές του νομοθέτη. Εξαρχής λοιπόν μπορούμε να παρατηρήσουμε τα ακόλουθα.

Ο Νέος Κώδικας περιλαμβάνει 60 άρθρα που κατανέμονται σε επτά κεφάλαια. Όλες οι ρυθμίσεις είναι καίριες για τη διαμόρφωση της αντεγκληματικής (προληπτικής - κατασταλτικής) και της θεραπευτικής πολιτικής, αλλά οπωσδήποτε συχνότερα και αμεσότερα θα απασχολούν τους νομικούς της πράξης οι περιλαμβανόμενες στο κεφάλαιο Δ' (ποινικές ρυθμίσεις ουσιαστικού δικαίου) και Ε' (οι δικονομικές).

Δύο παρατηρήσεις έχουν θέση στο σημείο αυτό. Πρώτη, ότι η ένταξη στο κεφάλαιο Δ' των ρυθμίσεων οι οποίες προβλέπουν ειδική θεραπευτική μεταχείριση των (εξαρτημένων) χρηστών ναρκωτικών ουσιών που διαπράττουν σχετικά εγκλήματα θα συμβάλει ίσως στην τόνωση της εφαρμογής τους. Προηγουμένως, όπως είναι γνωστό, οι ρυθμίσεις αυτές συνιστούσαν παράγραφοι ενός άρθρου (21) άλλου νομοθετήματος, του ν. 2331/1995. Ίσως αυτό το γεγονός να συνδέεται με την αραιή, έως σήμερα, εφαρμογή τους. Ας σημειωθεί πάντως ότι το άρθρο αυτό που αριθμήθηκε ως 31 απέκτησε και τίτλο, ο οποίος είναι ατυχής: αναφέρεται σε χρήστες ναρκωτικών ουσιών, ενώ κατά το περιεχόμενό του το άρθρο αναφέρεται μόνο σε εξαρτημένους, κι όχι σε οποιοδήποτε άτομο θα πραγματοποιήσει χρήση ναρκωτικών ουσιών.

Η δεύτερη παρατήρηση αφορά συνολικά τη νέα αρίθμηση. Η πράξη των νομικών θα είχε βοηθηθεί κατά πολύ αν η αρίθμηση του ν. 1729/1987 θα είχε τηρηθεί. Η συνέχεια της επεξεργασίας, μέσω της νομολογίας και της θεωρίας, της σχετικής νομοθεσίας θα διευκολυνόταν κατά πολύ αν ο νομικός της πράξης θα μπορούσε πάντα να παραπέμπει π.χ. στο άρθρο 5 για τις βασικές μορφές διακίνησης, στο 12 για τη χρήση, στο 13 για τους εξαρτημένους κ.λπ. Τώρα, για μεγάλο μεταβατικό διάστημα η αξιοποίηση της παλιάς νομολογίας θα προϋποθέτει διπλή αναφορά (π.χ. «άρθρο 20 προηγουμένως 5 κλπ.»). Η τήρηση της αρίθμησης αυτής για τα συγκεκριμένα άρθρα, κατά τη γνώμη μας, θα ήταν δυνατή χωρίς κόστος στη συστηματική αλληλουχία και στη συνοχή του νομοθετήματος.

Ορθή είναι επίσης η επισήμανση (βλ. Ι. Ηλία, Κωδικοποίηση της ισχύουσας νομοθεσίας για τα ναρκωτικά, Ποιν.Δικαιοσύνη 2006. 710), ότι οι όροι στους τίτλους των διατάξεων των κεφαλαίων Β' και Γ' (αφορούν τον έλεγχο, τους όρους διάθεσης ναρκωτικών και το κρατικό μονοπώλιο) μπορούν να δημιουργήσουν σύγχυση με τους ταυτόσημους στο Δ' κεφάλαιο, όταν όμως έχουν ειδικό περιεχόμενο σχετικό με το ποινικό δίκαιο.

Η κωδικοποίηση, καθώς και η νεώτερη νομολογία και η βιβλιογραφία, οδήγησαν εδώ στις εξής μεταβολές. Τα άρθρα, όπως είναι φυσικό, αναδιατάχθηκαν και αριθμήθηκαν πλέον σύμφωνα με την κωδικοποίηση. Οι εσωτερικές παραπομπές που γίνονται στο κείμενό μας επίσης αναφέρονται στη νέα

αρίθμηση και μόνο αν υπάρχει κίνδυνος σύγχυσης αναφέρεται επιπρόσθετα η παλαιά αρίθμηση. Δεν θα μπορούσαμε όμως βέβαια να επέμβουμε σε κείμενα της νομολογίας ή της βιβλιογραφίας αλλάζοντας τους αριθμούς των άρθρων αναδρομικά ή διευκρινίζοντας σε κάθε μια περίπτωση. Αν ο αναγνώστης τύχει να έχει μια απορία για την αντιστοιχηση, μπορεί να συμβουλευτεί τον σχετικό πίνακα αντιστοιχιών (σελ. ΧΧΙΧ) ή και τον πίνακα κωδικοποιούμενων διατάξεων της Αιτιολογικής Έκθεσης του Νόμου (σελ. 916-921).

Οι νεότερες θέσεις της νομολογίας και της βιβλιογραφίας έχουν ενσωματωθεί στην ερμηνεία, στους οικείους τόπους.

Περαιτέρω περιλαμβάνονται αυτούσιες οι αποφάσεις των Ποινικών Τμημάτων του Αρείου Πάγου που εκδόθηκαν τα έτη 2001 έως και 2005 και αφορούν το νόμο περί ναρκωτικών, με αναλυτικά ευρητήρια και πίνακες προκειμένου να διευκολυνθεί η αξιοποίησή τους.

Κατά τα λοιπά, η νέα έκδοση περιλαμβάνει και πάλι τα υποδείγματα δικογράφων (αυτών που ήδη υπήρχαν στην προηγούμενη έκδοση, αλλά και νέων, προσαρμοσμένων στις διατάξεις του ν. 3459/2006) καθώς και τον πίνακα διευθύνσεων και τηλεφώνων αρμόδιων ιατροδικαστικών Υπηρεσιών, υπηρεσιών πρόληψης, θεραπείας και επανένταξης.

Όπως και στην περίπτωση της πρώτης έκδοσης, η ευθύνη και της παρούσας ανήκει εξ αδιαίρετου και στους δύο συγγραφείς. Ωστόσο, αντίστοιχα και εδώ, ειδικότερα ο σχολιασμός και η ανάλυση των άρθρων 30 έως 43 και 55 έγινε από τον Ν. Παρασκευόπουλο, ενώ των άρθρων 20 έως 29 από τον Κ. Κοσμάτο, ο οποίος είχε επίσης την ευθύνη της διαμόρφωσης των υποδειγμάτων.

Στη δεύτερη έκδοση περιλαμβάνεται πάντοτε ο Πρόλογος του Αντεισαγγελέα Α.Π. ε.τ. Ανδρέα Κ. Φάκου, ενός λειτουργού που υπηρέτησε τη δικαιοσύνη όχι μόνο από τις επάλξεις της απονομής της στα δικαστήρια της ουσίας και στο Ανώτατο Ακυρωτικό, αλλά και μέσω της διοίκησης του αρχαιότερου θεραπευτικού οργανισμού της χώρας, του ΚΕΘΕΑ. Του εκφράζουμε πάντοτε τις πιο θερμές ευχαριστίες μας.

Ν. Παρασκευόπουλος

Κ. Κοσμάτος